

นางสาวอัมพร รัตนประสิทธิ์

นางสาวอัมพร รัตนประสิทธิ์

ชาตะ ๑ มกราคม ๒๔๘๗

มรณะ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๕

นางสาวอัมพร รัตนประสิทธิ์

คำนำ

พวกเราชาวโรงพยาบาลลพบุรี ได้จัดทำหนังสือเล่มนี้ขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์ให้แก่อัมพรผู้จากไป โดยพยายามรวบรวมเรื่องที่เป็นประโยชน์แก่คนทั่ว ๆ ไป อัมพรถึงแก่กรรมด้วยโรคลิวคีเมียเฉียบพลัน เรื่องลิวคีเมียในหนังสือเล่มนี้ก็คงจะเป็นประโยชน์แก่ท่านบ้างไม่มากก็น้อย เรื่องปฐมพยาบาลในเล่มนี้เป็นอีกแนวหนึ่ง ต่างจากที่เคยมีผู้เขียนไว้ก่อน ๆ พวกเราได้ตั้งใจที่จะหาเรื่องที่เป็นประโยชน์ มาลงพิมพ์ให้มากกว่านี้ แต่เนื่องด้วยเวลาจำกัด โรงพิมพ์จึงรับพิมพ์ได้แค่นี้

หนังสือเล่มนี้พิมพ์ออกมาได้ด้วยความฉุกละหุก เหมือนกับสุกเอาเผากินหรือจะเปรียบกับเด็ก ที่ยังไม่ครบกำหนดก็คลอดออกมา เนื่องจากมีเวลาทำเพียงเจ็ดวัน ก็ต้องมีความผิดพลาดอย่างมากอย่างแน่นอน ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

พวกเราชาวโรงพยาบาลลพบุรี ขออุทิศส่วนกุศลจากการพิมพ์หนังสือเล่มนี้ แจกเป็นวิทยาทานให้แก่อัมพร ขอให้เป็นผลแก่อัมพรได้รับแต่ความสุขความเจริญ ในสัมปรายภพนั้นด้วยขอให้ดวงวิญญาณของอัมพร จงไปสู่สรวงสวรรค์ด้วยเทอญ

ประวัติ

นางสาวอัมพร รัตนประสิทธิ์ เกิดวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๗ ณ บ้านเลขที่ ๖๓ ต. บ้านหมี่ อ. บ้านหมี่ จ. ลพบุรี เป็นบุตรคนที่ ๓ ของนายถวิล นางบานเย็น รัตนประสิทธิ์ มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันรวม ๗ คน คือ

๑. น.ส. วัฒนา รัตนประสิทธิ์
๒. น.ส. ถาวร รัตนประสิทธิ์
๓. น.ส. อัมพร รัตนประสิทธิ์
๔. พ.อ.อ. อมร รัตนประสิทธิ์
๕. น.ส. บังอร รัตนประสิทธิ์
๖. นายกำจร รัตนประสิทธิ์
๗. ด.ช. ประทีป รัตนประสิทธิ์

การศึกษา

พ.ศ. ๒๕๐๓ จบชั้นมัธยมปีที่ ๖ จากโรงเรียนบ้านหมี่ " ปานขาว "

พ.ศ. ๒๕๐๘ จบการศึกษาพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย จากโรงเรียนพยาบาลฯ โรงพยาบาลหญิง

การรับราชการ

๓. พ.ค. ๒๕๐๘ บรรจุเป็นพยาบาลจัตวา โรงพยาบาลลพบุรี

๑๕ ธ.ค. ๒๕๑๓ บรรจุเป็นพยาบาลตรี โรงพยาบาลลพบุรี

๒๕ พ.ค.–๖ ก.ย. ๒๕๑๓ ปฏิบัติงานพิเศษ โดยออกปฏิบัติงานในหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ของกรมการแพทย์ รุ่นที่ ๑๖ ที่อำเภอพิบูลมังษาหาร จังหวัดอุบลราชธานี

๑๕ มีค. ๒๕๑๔ ลาออกจากราชการ เพื่อไปศึกษาและปฏิบัติงานที่ประเทศสหรัฐอเมริกา

๑ ก.ค. ๒๕๑๕ กลับเข้ารับราชการใหม่ ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้เป็นพยาบาลตรี โรงพยาบาลลพบุรี

ถึงแก่กรรมเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ เวลา ๑๕.๐๗ น. ด้วยโรค ลิวคีเมีย เฉียบพลัน

(Acute Leukemia)

ที่โรงพยาบาลลพบุรี

แด่อัมพรผู้จากไป

เป็นที่น่าเสียดายเหลือเกิน ที่อัมพรต้องจากโลกนี้เมื่ออายุยังน้อยเกินไป อัมพรกำลังอยู่ในวัยที่จะทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติและมวลมนุษย์ได้อย่างเต็มที่ โดยฉะเพาะในหน้าที่พยาบาล ซึ่งประเทศของเรากำลังขาดบุคคลประเภทนี้อย่างมาก กำลังงานและกำลังความคิดของคนวัยนี้แหละ ที่จะเป็นประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองมากที่สุด น่าเสียดายจริง ๆ

ได้รู้จักอัมพรครั้งแรก เมื่อ มา สมัคร สอบ คัด เลือก เข้าเป็นนักเรียนพยาบาลในทุนของโรงพยาบาลลพบุรี เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๔ ผมได้เห็นแววของเด็กคนนี้แล้วตั้งแต่สอบสัมภาษณ์ และก็ไม่ผิดหวังจริง ๆ เมื่อเด็กคนนี้เรียนจบพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัยจากโรงเรียนพยาบาล ฯ ของโรงพยาบาลหญิงกลับมาทำงานที่โรงพยาบาลลพบุรี เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๘ อัมพรเป็นคนทำงานดีมาก ขยันไม่เลือกงาน มีสมองชอบอาสาช่วยเหลือคนอื่น ใจกว้าง รู้จักคำว่า "**เสีย**" มากกว่า "**รับ**" อัมพรจึงเป็นที่รักของเพื่อนร่วมงานทุกระดับ ตั้งแต่แพทย์จนถึงคนงาน

จากผลงานที่ดีเด่นทำให้อัมพรได้รับแต่งตั้งให้เป็น รองหัวหน้าตึกสงฆ์อาพาธ "พระธรรมญาณมุนี" ชั้นล่าง ซึ่งเพิ่งจะก่อสร้างเสร็จและเปิดรับคนไข้ใหม่ ๆ เมื่อกุมภาพันธ์ ๒๕๑๐ ตึกสงฆ์อาพาธ "พระธรรมญาณมุนี" ชั้นล่างนี้เป็นที่รวมเอาคนไข้หนักทุกประเภทเข้าไว้หมด จึงเป็นจุดที่มีงานหนักที่สุด ผมจึงตั้งหลักเกณฑ์ไว้ว่า บุคคลที่จะได้รับเลือกเข้าทำงานที่จุดนี้ ต้องเป็นบุคคลที่คล่องแคล่วว่องไว ขยัน ทำงานแข็ง และต้องทำงานด้วยสมอง ต้องมีความอดทนด้วยประการทั้งปวง ทั้งกายและใจ อัมพรได้รับแต่งตั้งให้เป็นพยาบาลหัวหน้าตึกนั้น เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๑๑ ผลงาน อัธยาศัย และความมีน้ำใจของอัมพรเป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงานทุกคนว่าดีมากตลอดมา

อัมพรได้ขอลาออกจากราชการ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๑๔ เพื่อเดินทางไปศึกษาต่อและทำงานที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ทั้ง ๆ ที่รักและเสียดายผมก็ต้องยอมให้อัมพรจากไป เพราะเป็นความก้าวหน้าของเขา ระหว่างที่อัมพรอยู่อเมริกาก็ได้มีจดหมายติดต่อกับผมเป็นครั้งคราว ทราบว่าสบายดีการงานก้าวหน้าขึ้นเรื่อยการเรียนก็ก้าวหน้าผมก็แสดงความยินดี และเป็นกำลังใจให้กับเขา ผมต้องตกใจมากเมื่อได้รับคำบอกเล่าว่า เพื่อนของอัมพรที่

อเมริกา มีจดหมายมาถึงเพื่อนที่โรงพยาบาลลพบุรีว่า อัมพรป่วยหนักต้องนอนป่วยอยู่ในโรงพยาบาลด้วยโรคของโลหิต ต่อมาได้รับข่าวว่าอัมพรค่อยยังชั่วออกจากโรงพยาบาลแล้ว และได้รับอนุญาตให้เดินทางกลับมาเยี่ยมบ้าน ออกเดินทางจากอเมริกาแล้วกำหนดจะถึงเมืองไทยในวันที่นั้น ๆ ไม่ทราบแน่นอนว่ามาโดยเครื่องบินอะไร รู้แต่เวลาคร่าว ๆ ว่าจะถึงเมืองไทยเวลาประมาณนั้น ๆ ไม่ได้รับการติดต่อจากอัมพรเรื่องการเจ็บป่วยและเดินทางกลับเลย ผมไปตรวจเช็คทุกบริษัทการบินว่าในเวลาประมาณนั้นมีเครื่องบินอะไรเข้าบ้าง พวกเราหลายคนได้ผลัดกันไปรอรับเครื่องบินที่ดอนเมืองซึ่งคิดว่าอัมพรจะกลับมา ก็ต้องผิดหวัง ๒ วันต่อมาคือวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๑๕ น้องของอัมพรวิ่งมาบอกพวกเราว่าอัมพรกลับมาถึงแล้ว ขึ้นรถไฟไปลงบ้านหมี่เลยทีเดียว พวกเราก็โล่งอกไปเพราะได้ทราบว่า อัมพรเพิ่งฟื้นจากป่วยยังไม่แข็งแรงดีก็เดินทางกลับ พวกเราเป็นทุกข์เป็นร้อนกลัวอัมพรจะเกิดเป็นอะไรในระหว่างเดินทาง พวกเราดีใจมากเมื่อได้พบอัมพรอีกครั้งหนึ่ง อัมพรบอกว่าที่ไม่ส่งข่าวมาเลยว่าจะมาถึงเมื่อไร เพราะต้องการจะให้พวกเราแปลกใจเล่น อัมพรเป็นคนใจแข็งและอดทนมากทั้ง ๆ ที่มองเห็นว่าอ่อนเพลียมากเขาก็บอกว่าไม่เป็นอะไร

สบายดี

อีก ๒-๓ วันต่อมา ผมก็พาอัมพรไปพบกับคุณหมอประเวศ วะสี ที่โรงพยาบาลศิริราช คุณหมอตรวจแล้วให้คำวินิจฉัยว่าเป็น "ลิวคีเมียเรื้อรัง" (Chronic Leukemia) เราไม่ได้บอกกับตัวอัมพรเอง ผมบอกกับอัมพรว่าผลเลือดยังไม่แน่นอน ต้องตรวจให้แน่ต่อไปอีกระยะหนึ่ง แต่พวกเราสังเกตุว่าอัมพรจะรู้ตัวเองว่าเขาเป็นอะไร คุณหมอประเวศบอกว่าควรให้เขาทำงาน เพราะคนเป็นโรคนี้มากมายที่มีอายุอยู่ได้ ๗-๘ ปี ถึง ๑๐ ปี ก็ยังมี

อัมพรได้รับบรรจุให้กลับเข้ารับราชการใหม่ ในตำแหน่งพยาบาลตรี ของโรงพยาบาลลพบุรี เมื่อ ๑ กรกฎาคม ๒๕๑๕ อัมพรพยายามตั้งใจทำงานอย่างเต็มที่ ทั้ง ๆ ที่บางครั้งไม่สบายมีไข้ อัมพรก็พยายามไปทำงาน เป็นไข้มาก ๆ ก็ลงไปนอนเสียที หายไข้ก็ขึ้นไปทำใหม่ เนื่องจากอัมพรเป็นคนขี้เกรงใจคน ทั้ง ๆ ที่บางครั้งรู้สึกไม่สบายมากก็ไม่ปริปากบอกใคร พยายามช่วยตัวเองตลอดเวลา

อัมพรได้ไปรับการตรวจรักษา ที่โรงพยาบาลศิริราชเป็นระยะ ๆ โดยได้รับความช่วยเหลือจาก คุณหมอประเวศ วะสี

และคุณหมอวิจารณ์ พานิช ตลอดมา ผลเลือดในระยะต่อมา บ่งว่าโรค "ลิวคีเมียเรื้อรัง" เปลี่ยนไปเป็นโรค "โลหิตจางอาปลาสสติค" (Aplastic Anemia) แล้วซึ่งบ่งไปในทางไม่ดี ผมจึงได้ให้อัมพรไปอยู่ที่บ้านพักของผม เพื่อจะได้ดูแลอัมพรให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้นในระยะนี้อัมพรรู้ตัวแล้วว่าเป็นอะไร ผมก็ได้บอกแกว่า เรายังมีความหวังเพราะมีคนที่เขาเป็นโรคนี้อยู่ได้ ๘-๑๐ปีก็มี และในระยะ ๘–๑๐ ปี นั้นอาจจะพบการรักษาใหม่ๆ ซึ่งอาจจะรักษาให้เราหายได้ ขอให้อดทน เรายังมีความหวัง อัมพรก็เชื่อผม พยายามทำตัวรื่นเริงตลอดมา

ผมมีความรู้สึกว่าอัมพรเป็นลูกสาวคนโตของผม ผมรักเป็นห่วง ผมอยากให้เขาหาย ผมจะเป็นฟางเส้นสุดท้ายให้อัมพรเกาะ ผมพยายามทำทุกอย่างให้เขามีความสุข มีความสบายที่สุดก่อนที่จะจากโลกนี้ไป ผมให้อัมพรไหว้พระเสมอๆ เพื่อขอให้พระคุ้มครองชีวิตอัมพรให้อยู่ในโลกนี้ให้นานที่สุด ดังเช่นคนอื่นที่เขาเป็นโรคนี้แล้วยังอยู่กันได้ ๘ ปี ๑๐ ปี

ชีวิตนี้ไม่มีอะไรแน่นอน อัมพรโชคร้ายเหลือเกิน ผลการตรวจเลือดครั้งสุดท้ายที่โรงพยาบาลศิริราช เมื่อ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๕ คุณหมอวิจารณ์ บอกว่า อัมพรเป็น "ลิวคีเมียเฉียบพลัน"

(Acute Leukemia) เสียแล้ว ผลของการตรวจโรคบ่งไปในทางไม่ดีเลย ผมเสียใจมากจริง ๆ ไม่คิดว่าอัมพรจะมีอายุสั้นเช่นนี้ หลังจากนั้นมาอัมพรก็มีอาการเลวลง บางวันก็ดีขึ้น บางวันก็เลวลง บางวันเป็นไข้หนาวสั่นทั้งวัน น่าสงสารจริง พวกเราพยายามช่วยกันฉุดชีวิตของอัมพร ไว้ให้อยู่กับเรา ให้ยาวที่สุดที่จะยาวได้ ให้การรักษาอย่างเต็มที่ แต่โชคไม่เข้าข้างเราเลย

อย่างไม่คาดฝัน เมื่ออัมพรตื่นขึ้นมาตอนเช้าบอกกับผมว่า เจ็บคอเหลือเกิน ทั้ง ๆ ที่เมื่อคืนนี้อัมพรรู้สึกสบายมาก นั่งรับประทานอาหารค่ำกับผมได้ แล้วก็ไปนั่งดู ที.วี. เข้านอนเมื่อประมาณ ๔ ทุ่ม ผมตรวจดูพบว่าต่อมทอนซิลอักเสบเป็นหนอง ผมตกใจมากคิดว่านี่แหละจะถึงจุดจบของอัมพรแล้ว อัมพรกลืนอะไรไม่ลง ต้องใส่สายยางเข้ากระเพาะอาหารแล้วให้อาหารทางสายยาง อาการของอัมพรเลวลงมากทั้ง ๆ ที่ให้เลือดทุกวันโหมการรักษาอย่างเต็มที่อัมพรได้แต่บ่นว่า "ทรมานเหลือเกินๆ" ทุกคนสงสาวอัมพรมาก เมื่ออาการหนักมากผมจึงย้ายอัมพรจากบ้านไปห้องคนไข้หนักที่ตึกสงฆ์อาพาธ "พระธรรมญาณมุนี" ชั้นล่าง ซึ่งอัมพรเคยเป็นหัวหน้าตึกที่นั่น แล้วก็จบชีวิตลงด้วยความสงบเมื่อเวลา ๑๕.๐๗ น. ของวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน

๒๕๑๕ รวมอายุได้เพียง ๒๗ ปี เศษเท่านั้น

อัมพรได้จากพวกเราไปแล้ว ผมมีความรู้สึกว่าผมได้สูญเสียลูกสาวสุดที่รักของผมไป พวกเราทุกคนเสียใจมาก ที่เพื่อนที่รักต้องจากพวกเราไป ทุกคนก็ได้แต่พูดว่า อัมพรสบายไปแล้ว ไม่ต้องทนทุกข์ทรมานอยู่ในโลกอันยุ่งเหยิงนี้อีกต่อไป

เดชะกุศลผลบุญและคุณความดีต่าง ๆ ที่อัมพรได้บำเพ็ญไว้ รวมทั้งความตั้งใจของพวกเราที่ได้อุทิศส่วนกุศลต่าง ๆ ให้ในครั้งนี้ จงช่วยเสริมส่งให้อัมพร ได้รับความสุขและความสงบในสัมปรายภพนั้นด้วย ขอให้ดวงวิญญาณของอัมพร จงไปสู่สรวงสวรรค์ด้วยเถิด ถ้าชาติหน้ามีจริงขอให้เราได้มาเกิดร่วมกันอีก และจงมาเป็นลูกที่แท้จริงของผมด้วย.

กิติ ตยัคคานนท์

อาลัยน้อง

พฤษภกาสร　　อีกกุญชรอันปลดปลง
โททนต์เสน่งคง　　สำคัญหมายในกายมี
นรชาติที่วางวาย　　มลายสิ้นทั้งอินทรีย์
สถิตทั่วแต่ชั่วดี　　ประดับไว้ในโลกา

ปรกติพี่ เป็นคนชอบอ่านหนังสืออนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพมาก อ่านแล้วก็มีแต่ความซาบซึ้งในประวัติ และคุณความดีของท่านเหล่านั้น นึกไม่ถึงเลยว่าสักวันหนึ่งพี่จะได้พบกับตัวพี่เอง พี่ต้องสูญเสียน้องอันเป็นที่รักยิ่งไปในระยะเวลาอันรวดเร็วเช่นนี้ รวดเร็วเกินกว่าที่ใครจะคิด

น้องเป็นลูกที่ดีของคุณพ่อคุณแม่ เป็นลูกศิษย์ที่ดีของครูบาอาจารย์ เป็นน้องที่ดีของพี่ ๆ เป็นพี่ที่ดีของน้อง ๆ และเป็นที่รักใคร่ชอบพอของทุกคนที่ได้ใกล้ชิด ความดีของน้องมีมากจนพี่ไม่อาจจะสรรหาคำใดมาใดมากล่าวได้เหมือนใจปรารถนา

เมื่อครั้งที่น้องอยู่เมืองนอก น้องจะส่งข่าวมาถึงพี่เป็นประจำ เล่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้พบเห็นและได้ไปเที่ยวมา ความเป็นคนมีอารมณ์ขัน ชอบเล่า และชอบวิจารณ์ของน้องทำให้พี่มี

ความสุขและความเพลิดเพลิน และรอคอยจดหมายของน้องอยู่เสมอ น้องทราบดีว่าพี่เป็นห่วงถ้าน้องเงียบหายไป น้องส่งข่าวมาถึงพี่เรื่อยมา แม้จนกระทั่งก่อนที่น้องจะกลับเมืองไทยจดหมายของน้องก็บอกแต่ว่าน้องสบายดี เพราะไม่อยากให้พี่ต้องเป็นห่วงและกังวล น้องมีมติประจำใจอยู่ว่า "ตัวเองยอมลำบากดีกว่าปริปากให้ผู้อื่นเดือดร้อน"

ขอกุศลผลบุญที่น้องได้ทำแต่คุณความดี จงเป็นกุศลส่งให้น้องเป็นสุขในสมปรายภพด้วยเทอญ.

แสนอาลัยใจหายไม่วายโศก แสนวิโยคแสนรักแสนสงสาร
เราเคยอยู่ด้วยกันเมื่อวันวาน ไม่กลับบ้านใจพี่เปลี่ยวเหลียวหาใคร
ต่อแต่นี้พี่จะมีใครอยู่ด้วย จะได้ช่วยตอบปัญหาได้ปราศรัย
น้องมาด่วนจากพี่ไปแสนไกล เกิดชาตินี้ชาติไหนได้พบกัน
น้องเกิดมาเพื่อให้พี่ได้รัก อยู่สักพักได้ชื่นใจเหมือนในฝัน
ใครจะรู้ว่าใจพี่นี้จาบัลย์ สุดโศกศัลย์สุดคิดถึงคะนึงวอน
เมื่อน้องอยู่น้องทำแต่ความดี ขอจงมีความสุโขสโมสร
กุศลส่งให้ดวงวิญญาณของ "**อัมพร**" เกียรติขจรไกลลิบในทิพย์วิมาน เทอญ

ถาวร รัตนประสิทธิ์

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๕

อาลัยเพื่อน

อัมพรเพื่อนรัก การจากไปของพรสร้างความอาลัยให้กับเพื่อน ๆ มาก ถึงแม้ว่าทุกคนจะรู้ว่าสิ่งที่ธรรมชาติได้ยื่นให้ด้วยความยุติธรรมแก่มนุษย์คือความตาย และถือว่าความตายเป็นรางวัลที่ทุกคนได้รับเป็นรางวัลชิ้นสำคัญในฐานะที่ได้ต่อสู้ผจญชีวิตที่เหน็ดเหนื่อย สุขบ้างทุกข์บ้างมาตลอดควรที่จะได้รับการพักผ่อนที่มีสุขที่สุด แต่ตลอดชีวิตของพรที่เพื่อน ๆ ทุกคนได้ใกล้ชิดมีแต่ความดีความประทับใจ ความดีของพรน่าจะทำให้พรได้อยู่เป็นที่รักของเพื่อน ๆ ต่อไปอีกนาน ไม่คิดว่าจะจากไปเร็วอย่างนี้ เพื่อนทุกคนเมื่อพบกันมักจะพูดถึงพร แต่ความดีเพราะขนาดพรป่วยอยู่ และคิดว่าตัวเองยังไปได้ก็มักจะไปเยี่ยมเยือนเพื่อนทุกครั้งที่มีโอกาส โดยไม่คำนึงถึงความเจ็บปวดของตัวเอง พบเพื่อนคนนี้ก็ถามถึงคนนั้นคนโน้นว่าอยู่สุขทุกข์อย่างไร ฉะนั้นการจากไปของอัมพรจึงทำให้เพื่อน ๆ สุดแสนอาลัยและเสียดาย

ฉะนั้นจึงขอตั้งจิตอธิษฐานขอให้ดวงวิญญาณที่บริสุทธิ์ใสสะอาดของอัมพรจึงไปสู่สุขคติ

เพื่อนมัธยมปีที่ ๖

อาลัยอัมพร

๑ พฤษภาคม ๒๕๑๔ พวกเราดีใจมากที่น้อง และเพื่อนที่รักจะเดินทางไปสหรัฐอเมริกา สมความปรารถนา เพื่อความเจริญก้าวหน้าไปทำงานและศึกษาต่อ เสียใจบ้างเพราะเราจะต้องไกลกัน ไม่ได้เที่ยวด้วยกันและทำอาหารกินด้วยกันอย่างเคยตลอดเวลา ๗ ปีที่ผ่านมาในโรงพยาบาลลพบุรี อัมพรโอบอ้อมอารี รู้ใจพี่ เพื่อน เป็นอย่างดีช่วยเหลือผู้อื่นเสมอทำให้ทุก ๆ คนคิดถึง อัมพรบอกว่าอีก ๕ ปีเราจะได้พบกัน และใกล้ชิดกันเหมือนเดิม เที่ยงวันนั้นเองอัมพรก็จากพวกเราไปสู่สหรัฐอเมริกา แต่พวกเราหวังได้ว่าอีก ๕ ปีก็กลับมาพบกันอีก หลังจากนั้นมาสมาชิกในกลุ่มก็ขาดไป ๑ คน พวกเราได้จดหมายจากเขาเสมอไปเที่ยวที่ไหน ทำอะไรบ้าง อัมพรต้องส่งรูป และเล่าให้ฟังทุกครั้งว่าสนุกแค่ไหน และอยากให้พวกเราได้ไปเห็นบ้าง น่ารักอย่างนี้เสมอ วันเกิดใคร ๆ อัมพรต้องส่งของมาอวยพรทุกคนไม่เคยลืม เมื่อปลายเดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ การติดต่อขาดหายไป เราก็คิดเพียงแต่ว่ากำลังเตรียมสอบหรือมีงานยุ่ง ปลายเดือนมีนาคม ๒๕๑๕ นั้นเองพวกเราได้รับจดหมายจากเพื่อนว่าอัมพรป่วยต้องอยู่ โรงพยาบาล ๒๘ วัน

จะเดินทางกลับในวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๑๕ และมีเวลาอยู่กับพวกเราอีกประมาณ ๒ เดือนด้วยโรค "มะเร็งในเม็ดเลือด" ซึ่งไม่มีทางรักษาให้หายได้ พวกเราตกใจมากเรียนปรึกษาท่านผู้อำนวยการท่านก็เตรียมช่วยเหลือไว้ทันที วันที่ ๕ เมษายน พวกเราก็ไปรอรับตั้งแต่บ่าย ๒ โมงถึง เที่ยงคืน ทุกเที่ยวบินก็ไม่มีอัมพร ทำให้วิตกไปต่าง ๆ ตอนเย็นวันที่ ๖ นั้นเองอัมพรก็กลับถึงบ้านเพียงคนเดียว ไม่ยอมบอกใครว่าป่วยกลัวว่าทุก ๆ คนจะเป็นกังวล ทำตัวสดชื่น แข็งแรง ทำให้พวกเราคิดว่าคงอยู่ไปอีกหลายปีถึงแม้ว่าก่อนกลับมาจะป่วย อัมพรยังมีของมาฝากทุก ๆ คน ระหว่างกลับมาอยู่กับพวกเราที่โรงพยาบาลลพบุรีก็เข้าทำงานอีก เพราะต้องการทำประโยชน์ให้ผู้อื่นไม่ต้องการให้เป็นภาระของใคร ๆ ตรวจและรักษาอยู่เสมอ ๒ เดือนผ่านไปอัมพรก็ยังแข็งแรง พวกเราดีใจมากด้วยความกรุณาของท่านผู้อำนวยการ อัมพรกลับเป็นคนกินยาง่าย ยอมทำตามคำแนะนำในการรักษาตัวอยู่เสมอ เมษายน–สิงหาคม ก็ยังไม่มีอาการที่น่าวิตก ต่อมาก็เริ่มป่วยบ่อย ๆ วันไหนอาการดีจะขึ้นมาทำงานเป็นอย่างนี้เสมอจนกระทั่งครั้งสุดท้ายที่ไปตรวจที่ศิริราช ปลายเดือนตุลาคมกลับมาอัมพรบอกพวกเราว่าดีขึ้นนิดหน่อย แต่ท่านผู้อำนวยการเรียก

พวกเราไปบอกว่าอาการน่าวิตกมาก จะอยู่กับพวกเราอย่างมากไม่เกิน ๖ เดือน พี่คงจะได้มีโอกาสเจาะเลือดให้น้องได้อีกเป็นครั้งที่ ๓ และ ๔ ต้นเดือนพฤศจิกายนอัมพรเริ่มป่วยหนักทำงานไม่ได้ต้องนอนป่วยอยู่ที่บ้าน รับประทานอาหารได้น้อยลงจนกระทั่งวันอาทิตย์ที่ ๑๙ พฤศจิกายน ต้องให้อาหารอ่อนและยาทางสายยาง เพราะในปากเป็นแผลและในคอบวมไปหมดด้วยความที่เป็นคนดีเป็นที่รักของทุกคน จึงมีผู้มาเจาะเลือดให้เสมอเมื่ออัมพรป่วยหนักขึ้น พวกเราก็งดการไปลอยกะทง ที่นัดกันไว้บ่ายวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน นำขึ้นตึกสงฆ์อาพาธ พื่ออยู่กับอัมพรตลอดเวลาตอนกลางคืนอาการดีขึ้น วันที่ ๒๒ กลับหนักลงอีกคราวนี้ต้องให้อ๊อกซิเยนช่วยในการหายใจ ความหวังของพวกเราหมดลงไปทุกทีแต่อัมพรมีสติดีตลอดเวลาใครมาเยี่ยมก็จำได้ ตอนเช้าวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน คุณตามาเยี่ยมก็ยังจำได้ ตอนกลางวันมีพยาบาลมาเปลี่ยนให้พี่ไปรับประทานอาหาร เมื่อกลับขึ้นมาอีกครั้งอัมพรไม่รู้สึกตัวแล้วพวกเราอยู่กับอัมพรตลอดเวลา และแล้ว ๑๕.๐๗ น. ของวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ พวกเราก็ได้สูญเสียอัมพรที่เป็นน้อง, เพื่อน, และญาติ ที่รักไปแล้วอย่างไม่มีวันกลับ ขอให้คุณความดีที่อัมพรปฏิบัติมา จงนำดวงวิญญาณของอัมพรไปสู่สุคติ

ในสัมปรายภพนั้นเถิด

ใครจักผูกโลกแม้ รัดรึง
เหล็กเท่าลำตาลตรึง ไป่หมั้น
มนตร์ยาผูกนานหึง หายเสื่อม
ผูกเพื่อไมตรีนั้น แน่นแท้วันตาย

พวกเราขอกราบขอบพระคุณ ท่านผู้อำนวยการและคุณพี่กรองทอง ตยัคคานนท์ ที่ได้เมตากรุณาอัมพรด้วยดีตลอดมาไว้ณที่นี้ด้วย

จาก พี่ – เพื่อน และ น้อง ๆ

อาลัยรักแด่....พี่อัมพรที่เคารพ

พี่ที่รัก

การจากไปอเมริกาของพี่ในครั้งนั้น ทำให้เล็กอดใจหายไม่ได้ ขณะที่เครื่องบินเคลื่อนไกลออกไป คุณพ่อ คุณแม่ พี่ ๆ เล็ก และน้อง ตลอดจนทุกคนที่มาส่งพี่ มองตามเครื่องบินจนลับตาด้วยความรักและเป็นห่วง ทุกคนหวังว่าจะได้พบพี่อีกในไม่ช้า ขณะที่พี่อยู่ในเมืองนอก เล็กคิดถึงพี่ทุกลมหายใจ เล็กแอบร้องไห้เพราะคิดถึงพี่บ่อย ๆ ถึงอย่างไรเล็กกับพี่ก็ยังเขียนจดหมายคุยกันอยู่เสมอ พร้อมทั้งส่งรูปมาให้เพื่อคลายความคิดถึงอยู่เสมอ แต่.. การจากไปของพี่ครั้งนี้....

ก่อนที่พี่จะกลับจากเมืองนอก เล็กได้ทราบข่าวจากพี่สุรีย์ว่าพี่ป่วยหนัก เมื่ออาการพี่ทุเลาลงก็เดินทางกลับเมืองไทย ทุกคนรอคอยเวลาที่พี่จะมาถึงด้วยความกระวนกระวาย เพราะบังเอิญพี่มาช้ากว่ากำหนดหนึ่งวัน ด้วยมีเหตุขัดข้องเนื่องจากการย้ายเที่ยวบิน ตลอดระยะเวลาแห่งการรอคอย ทุกคนกระวนกระวายใจอย่างที่สุด จนกระทั่งพี่เดินทางมาถึงบ้านด้วยความปลอดภัย

ทั้ง ๆ ที่เล็กทราบดีว่าพี่จะต้องจากเล็กไปด้วยโรคอันร้ายกาจ

นี้ แต่เล็กไม่นึกเลยว่า พี่จะจากเล็กไปในเวลาอันรวดเร็วเช่นนี้

ระยะแรกที่พี่เริ่มทำงานได้พักอยู่บ้านพี่เพ็ญรัตน์ที่แสนดี จนกระทั่งพี่ป่วยหนัก ตั้งแต่เดือนกันยายน คุณพ่อกิติ ตยัคคานนท์ และคุณน้าแม่กรองทอง ได้ให้ความอุปการะในการรักษาพยาบาลอยู่ที่บ้านท่าน ตลอดเวลาท่านทั้งสองได้ให้ความรัก ความอบอุ่น และดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี ตลอดจนคุณหมอ พี่พยาบาล และผู้ที่อยู่ใกล้ชิด ตลอดจนผู้บริจาคโลหิตให้แก่พี่อัมพร เล็กขอ-กราบขอบพระคุณอย่างสูงทุก ๆ ท่าน ถ้าหากไม่ได้รับความกรุณาจากท่าน เล็กจะต้องสูญเสียพี่ที่รักไปเร็วกว่านี้

ด้วยความรักความภูมิใจในตัวของพี่ เล็กพยายามทำทุกอย่างเพื่อให้พี่มีความสุข และอยู่กับเรานาน ๆ ตลอดเวลาที่พี่ป่วยเล็กไม่มีความสุขใจเลย จนกลายเป็นคนเงียบขรึมไป พี่เป็นคนที่มีกำลังใจดีเป็นเยี่ยม ซึ่งทุกคนก็กล่าวเช่นนี้เป็นเสียงเดียวกัน แม้ว่าร่างกายของพี่จะสู้โรคไม่ไหว แต่กำลังใจที่เข้มแข็งพี่ยังคงพยายามทำอะไรต่อมิอะไรด้วยตัวเองเสมอ ทั้ง ๆ ที่ร่างกายไม่อำนวยเลย พี่เคยบอกเล็กเสมอว่าไม่ต้องห่วงพี่หรอกพี่ไม่เป็นอะไรมาก พี่ไล่ให้เล็กไปดูหนังสืออยู่เรื่อย ๆ เล็กเห็นพี่เดินเซหลายครั้งแต่ก็ทำฝืนยืดตัวตรง เพื่ออำพรางไม่ให้เล็กต้องเป็นห่วง

ถึงแม้ว่าเล็กจะรู้เห็นอาการของพี่ตลอดเวลา เล็กก็ยังหวังว่าพี่จะอยู่ต่อไปอีกนาน ๆ เพราะได้รับการรักษาพยาบาลอย่างเต็มที่เป็นอย่างดีตลอดเวลา

ก่อนวันที่พี่จะจากเล็กไปเล็กขึ้นไปหาพี่ที่ตึก พี่ยิ้มกับเล็กอย่างแห้ง ๆ ด้วยความเจ็บปวดที่ลำคอ พี่พยายามจะพูด แต่เหนื่อยเล็กไม่สามารถที่จะฟังรู้เรื่องนัก พี่ถามถึงวันสอบของเล็กด้วยความเป็นห่วง

วันรุ่งขึ้นเป็นวันพฤหัสบดีซึ่งตรงกับวันเกิดของพี่ เล็กใจหายเพราะอาการของพี่น่าวิตกมาก หลังจากที่เล็กกลับจากโรงเรียนพี่วรเดินออกมาบอกกับเล็กด้วยน้ำตาอาบหน้าว่า พี่จะจากเราไปแล้ว เล็กร้องไห้เดินเข้าไปหาพี่ พี่ไม่สามารถจะพูดอะไรได้นอกจากแววตาที่มองเล็กด้วยความเป็นห่วง ทุกคนในห้องเต็มไปด้วยความเศร้า มองตากันด้วยหน้าที่อาบด้วยน้ำตา เอาใจช่วยพี่อยู่ตลอดเวลา จนกระทั่งวินาทีสุดท้ายหัวใจพี่หยุดเต้น เสียงหายใจพี่เงียบไป ใจเล็กแทบจะขาดร้องไห้โฮดังลั่น กอดพี่ไว้แน่น จนกระทั่งถูกฉุดออกมาหาคุณแม่ ความรู้สึกในตอนนั้นสุดที่จะบรรยายมันเป็นการร้องไห้ที่เล็กต้องสูญเสียสิ่งที่รักอันยิ่งใหญ่ของชีวิต

หลังจากที่พี่สิ้นใจแล้วขณะพี่นอนอยู่บนเตียง และตอนรดน้ำ

ศพ เล็กจ้องมองพี่อยู่ตลอดเวลา ด้วยความคิดคำนึงของเล็กซึ่งมีความรู้สึกเข้าข้างตัวเองอยู่เสมอว่า พี่ยังมีชีวิตอยู่ เล็กมีความรู้สึกว่า ทำไม ? พี่ไม่ขยับตัวสักที ทำไมมือที่พี่ยื่นออกมารับน้ำนั้นจึงไม่ขยับเขยื้อนเลย

ในคืนนั้นเองเล็กยังฝันถึงพี่ว่า พี่ยังอยู่กับเล็กอย่างมีความสุข โอ...เล็กอยากจะหลับฝันอยู่เช่นนั้นตลอดไป เพราะถ้าตื่นขึ้นมาเล็กจะพูดคุยและเห็นพี่ได้ที่ไหนล่ะ อนิจจา ! ความยุติธรรมอยู่ที่ไหนนะ ? ทำไมคนซึ่งทำแต่ความดีจึงได้จากโลกนี้ไปเร็วนัก พี่จากไปเร็วเกินกว่าที่ทุกคนคาดคิด แต่ทว่า...ถ้าคิดในมุมกลับพี่ก็ไปสบายแล้ว ไม่ต้องอยู่ผจญกับความวุ่นวายของโลกต่อไปอีก

เล็กขออัญเชิญ อำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก ตลอดจนคุณงามความดีที่พี่ได้สร้างสมไว้ จงดลบันดาลให้ดวงวิญญาณของพี่จงไปสู่สุขคติ ถ้าชาติหน้ามีจริงขอให้เล็กได้เกิดมาเป็นน้องพี่อีก และเราจะไม่จากกันเร็วอย่างนี้

อาลัยรักอย่างสุดซึ้ง

น้องเล็ก

ลิวคีเมีย

(Leukemia)

ลิวคีเมีย เป็นโรคที่มีการเพิ่มจำนวนของเม็ดเลือดขาวโดยทั่วไปในร่างกายของเราอย่างผิดปกติ และอย่างควบคุมไม่ได้ คนทั่ว ๆ ไปมักจะเรียกกันว่า **มะเร็งในเม็ดเลือด** อาจจะเป็นเพราะว่าการเกิดลิวคีเมียคล้ายกับการเกิดมะเร็ง จึงเรียกกันเช่นนั้น

โรคนี้เป็นโรคที่ร้ายแรงมาก ยังไม่สามารถรักษาให้หายได้ หมายความว่า ใครเป็นแล้วต้องตายร้อยเปอร์เซนต์ ปัจจุบันพบว่ามีคนเป็นโรคนี้มากขึ้น ๆ เรื่อย ๆ ในเมืองไทยยังไม่มีสถิติที่แน่นอน เป็นได้กับคนทุกอายุทุกวัย ชายเป็นมากกว่าหญิงเท่ากับ ๒ ; ๑

ตามธรรมดาเนื้อเยื่อหรือเม็ดเลือดในร่างกายของเราซึ่งประกอบด้วยเซลล์ การเจริญตามปกติของเซลล์ เริ่มตั้งแต่เป็นเซลล์อ่อนเจริญขึ้นไปเรื่อย ๆ จนเป็นเซลล์แก่ของอวัยวะนั้น ๆ แล้วก็หยุดเจริญอยู่แค่นั้น จนถึงอายุหนึ่งก็ตายไป เซลล์อ่อนก็เจริญวัยแก่ขึ้นมาแทนที่ ยกตัวอย่างเซลล์ของผิวหนังเจริญมาตั้งแต่เซลล์อ่อนของผิวหนังเรื่อยไปจนเป็นเซลล์

แก่ ดังที่เราเห็นเป็นผิวหนังของเรา เซลล์ของเม็ดเลือดก็เช่นเดียวกัน อวัยวะที่สร้างเม็ดเลือดมีอยู่หลายแห่งในร่างกาย เช่น ที่ไขกระดูกซึ่งจะสร้างเซลล์อ่อนของเม็ดเลือดขึ้นมา เม็ดเลือดนั้นแก่ตัวขึ้นเรื่อย จนกระทั่งเป็นเซลล์แก่เต็มที่จึงไหลออกมาอยู่ในกระแสโลหิต ในร่างกายของคนปกติมีกลไกควบคุมอวัยวะให้มีการผลิตเม็ดเลือดให้เป็นไปตามปกติดังกล่าวแล้ว แต่ในคนที่เป็นลิวคีเมียนั้น กลไกการควบคุมการผลิตเม็ดเลือดขาวนั้นผิดปกติไป ทำให้มีการผลิตมากขึ้นจนมีเซลล์ของเม็ดเลือดขาวตัวอ่อน ๆ มากจนผิดปกติ ในโรคมะเร็งก็มีกลไกคล้ายกัน เช่น มะเร็งในผิวหนังก็ตรวจพบว่า มีเซลล์อ่อน ๆ ของผิวหนังงอกขึ้นมามากมายที่ผิวหนัง เห็นเป็นก้อนของมะเร็ง การที่เรายังรักษาโรคมะเร็งให้หายขาดไม่ได้ก็เพราะเซลล์อ่อนที่ว่านั้น ไม่ใช่จะอยู่ที่ก้อนหรือแผลมะเร็งนั้นเท่านั้น มันจะกระจายอยู่ทั่วไปในร่างกายซึ่งเรายังมองไม่เห็น เมื่อมันยังไม่เกิดเป็นแผลหรือเป็นก้อนขึ้นมา เราตัดก้อนหรือแผลมะเร็งที่เห็นนั้นออกแล้ว เซลล์อ่อนหรือเซลล์มะเร็งที่ติดอยู่ที่อื่น ก็อาจจะงอกเป็นก้อนหรือแผลมะเร็งขึ้นมาอีก เซลล์ของมะเร็งนี่แหละเป็นตัวทำลายชีวิตของคน ๆ นั้นเอง ในโรคลิวคีเมียก็เช่นเดียวกัน เซลล์อ่อน

ของเม็ดเลือดขาว ที่มันเจริญงอกงามออกมามากจนผิดปกติออกมาอยู่ในกระแสร์โลหิตทั่วไป เซลล์เม็ดเลือดขาวอ่อน ๆ เหล่านี้มันยังแบ่งตัวเป็นเซลล์อ่อนออกไปเรื่อย ๆ อีกมากมาย ไม่เจริญไปเป็นเม็ดเลือดขาวที่แก่ เม็ดเลือดขาวที่แก่ตัวแล้วจึงจะทำหน้าที่เป็นประโยชน์ให้แก่ร่างกายได้ เซลล์เม็ดเลือดขาวอ่อน ๆ ไม่สามารถทำหน้าที่เหมือนเซลล์แก่ได้ จึงกลายเป็นเพชฌฆาตฆ่าผู้เป็นเจ้าของร่างกายนั้นเสีย

จากการศึกษาค้นคว้า ปัจจุบันเชื่อว่ามีปัจจัยที่ทำให้เกิดโรคลิวคีเมีย ๖ ประการ คือ

๑. กรรมพันธ์
๒. กัมมันตภาพรังสี
๓. เชื้อไวรัส
๔. สารเคมีบางอย่าง
๕. ฮอร์โมน
๖. อื่น ๆ เช่น เป็นโรคติดเชื้อบ่อย ๆ

สองประการแรก มีหลักฐานแน่นอนว่ามีความโน้มเอียงที่ทำให้เกิดลิวคีเมียในคนได้ นอกนั้นเป็นเพียงแต่เชื่อว่าจะทำให้เกิดโรคนี้ได้ แต่ยังไม่มีการพิสูจน์ยืนยันที่แน่นอน

โรคลิวคีเมีย แบ่งออกเป็น ๒ ชนิดกว้าง ๆ ตามความรุนแรงของโรคคือ **ชนิดเฉียบพลัน** (Acute) และ**ชนิดเรื้อรัง** (Chronic) ทั้ง ๒ ชนิดแบ่งเป็นชนิดย่อย ๆ อีกหลายอย่าง

ลิวคีเมียเฉียบพลัน (Acute Leukemia) มักจะมีอาการเริ่มต้นที่รวดเร็วมาก เช่นภายใน ๒-๔ สัปดาห์ บางรายก็มีอาการช้ากว่า อาการสำคัญมี ๔ อย่างคือ

๑. **ซีด** ผู้ป่วยมีโลหิตจางมาก

๒. **มีไข้** เกิดเพราะผู้ป่วยมีความต้านทานต่ำ มีการติดเชื้อง่าย และมีการทำลายเม็ดเลือดจึงทำให้เกิดไข้

๓. **มีเลือดออกง่าย** เพราะมีจำนวนเกล็ดเลือดน้อยลงมาก

๔. **มีก้อน** คือมีตับ, ม้าม และต่อมน้ำเหลืองโตกว่าปกติเสมอ

ต่อไปจะพบตามเยื่อเมือก และผิวหนังมีจ้ำห้อเลือดเพราะเกิดมีเลือดออกใต้หนังหรือใต้เยื่อเมือกนั้น อาจเห็นเลือดออกในลูกตา หัวใจโตเต้นเร็วเพราะเป็นผลจากโลหิตจาง อาจมีอุจจาระเป็นเลือด ท้องเดิน หรือปัสสาวะเป็นเลือด ปวดกระดูก ปวดตามข้อ

การตัดสินโรคนี้ได้จากอาการตรวจร่างกาย และการตรวจโลหิต ผู้ป่วยด้วยโรคนี้จะมีอายุได้ไม่เกิน ๑ ปี เพราะยังไม่มียาหรือการรักษาอะไรโดยเฉพาะสำหรับโรคนี้ นอกจากรักษาไปตามอาการ ให้เลือดไปเรื่อย ๆ คนไข้จะถึงแก่กรรมด้วยเลือดออกจากที่ต่าง ๆ เช่น กะเพาะอาหาร, ลำไส้ หรือกะเพาะปัสสาวะ หรือมีการติดเชื้อที่รุนแรงมาก เพราะร่างกายไม่มีความต้านทานต่อโรคหรืออะไรเลย

ลิวคีเมียเรื้อรัง (Chronic Leukemia) เป็นโรคที่ค่อยเป็นค่อยไป ไม่ค่อยซีดมาก มีม้ามและตับโตมาก ต่อมน้ำเหลืองโตบ้าง ทั้งตับ ม้าม โตมากกว่าเฉียบพลัน แต่ต่อมน้ำเหลืองโตน้อยกว่าพวกแรก คนไข้มีอาการอ่อนเพลีย ผอมลง ไม่ค่อยซีดมากนัก อาจมีไข้แต่ไม่สูง ไม่มีเลือดออกหรือมีอาการติดเชื้ออย่างในพวกเฉียบพลัน

วินิจฉัยโรคนี้ได้จากอาการ การตรวจร่างกาย และตรวจโลหิต

โรคนี้ก็ยังไม่มีการรักษาที่แน่นอนเช่นเดียวกัน มีแต่การรักษาที่พอต่ออายุให้ยาวออกไปอีกหน่อยหนึ่งเท่านั้น เช่น การใช้ยาบางอย่าง การใช้รังสีโคบอลท์ หรือเอ๊กซเรย์อย่างลึก ผู้ที่

เป็นโรคลิวคีเมียเรื้อรังนี้ ยังดีกว่าคนที่เป็นโรคชนิดเฉียบพลัน เพราะอาจมีชีวิตอยู่ได้เป็นปี มีสถิติเฉลี่ยว่าคนไข้พวกนี้มีชีวิตอยู่ได้ ๒.๗๗ ปี บางรายโชคดีอาจอยู่ถึง ๘–๑๐ ปีก็มี ในปัจจุบันคนไข้พวกนี้ในระยะสุดท้ายก็จะจบชีวิตด้วยโรคกลาย ไปเป็นชนิดเฉียบพลันหรือเป็นโรคโลหิตจางอาปลาสติค (Aplastic Anemia)

ท่านได้รู้จักโรคนี้มาพอสมควร จะเห็นโรคนี้มีความทารุณโหดร้ายแค่ไหน มันรุนแรงยิ่งกว่าคำสั่ง **ยิงเป้า** ของคณะปฏิวัติเหลือเกิน เพราะว่าพวกที่ถูกยิงเป้าเป็นผู้ที่ทำผิดคิดร้ายต่อมนุษย์คนอื่น แต่ผู้ที่เป็น **จำเลย** ของโรคนี้ เขาเป็นผู้ไม่มีความผิด ไม่ได้คิดร้ายต่อใครเลย เขาเป็นผู้บริสุทธิ์ ผู้ที่ยังจะทำประโยชน์ให้แก่ประเทศหรือมวลมนุษย์ได้อีก แต่โรคร้ายก็มาคร่าชีวิตของเขาไปเสีย ผู้ที่มีกำลังใจเข้มแข็งเป็นพิเศษหรือกลัวตายน้อยที่สุดเท่านั้นที่จะทนฟังคำบอกเล่าของแพทย์ได้ ว่าเขาเป็นโรคนี้ ฉะนั้น แพทย์หรือพยาบาลที่เป็นผู้รักษาเขา **ต้องรักษาเขาทั้งกาย และใจ ให้เขามีความทรมานทั้งใจ และกายให้น้อยที่สุด**

ถิต ตยัคคานนท์

การปฐมพยาบาล

โดย นายแพทย์ กิติ ตยัคคานนท์

การปฐมพยาบาลคือ การให้ความช่วยเหลือขั้นต้นแก่ผู้ที่ได้รับอุบัติเหตุ ให้มีอันตรายน้อยที่สุด เพื่อไม่ให้ตาย แล้วส่งคนไข้ไปยังถึงจุดที่จะได้รับการรักษา พยาบาล โดยเร็วที่สุด และปลอดภัยที่สุด ได้มีผู้เขียนเรื่องนี้หลายคนในหนังสือหลายเล่ม เรื่องการปฐมพยาบาลของข้าพเจ้านี้เขียนขึ้นในอีกแนวหนึ่ง เขียนขึ้นจากประสพการณ์ของข้าพเจ้า ซึ่งต้องทำงานอยู่กับคนไข้อุบัติเหตุเกือบตลอดเวลา โดยสมมติว่าตัวข้าพเจ้าหรือท่านเข้าไป เห็นอุบัติเหตุอยู่ต่อหน้าท่าน มีคนป่วยในอุบัติเหตุหลายคน คนไข้แต่ละคนได้รับภยันตราย หรือบาดแผลต่าง ๆ กัน ท่านหรือข้าพเจ้าควรจะทำอย่างไรลงไปเราต้องมีความรู้และมีหลัก มีหลักอยู่ ๓ ประการคือ

๑. **ควรจะแก้หรือให้ความช่วยเหลือใครก่อน** ก็คือต้องช่วยคนที่ได้รับอันตรายหนักที่สุดซึ่ง จะต้องตายก่อนเพื่อน นั่นคือต้องทราบว่าอะไรเป็นสาเหตุของการตายที่เร็วสุด หรือตายก่อนคนอื่น

๒. **สาเหตุของการตาย** ของคนไข้ที่ได้รับอุบัติเหตุว่าอะไรจะเป็นสาเหตุของการตายก่อนหรือหลัง

๓. **การเคลื่อนย้ายคนไข้** ต้องรู้ว่าจะเคลื่อนย้ายคนไข้อย่างไรให้ปลอดภัยที่สุด เพราะการเคลื่อนย้ายคนไข้ที่ไม่ถูกต้องอาจทำให้เขาตายทันที หรือพิการไปตลอดชีวิต

เมื่อรู้หลักการดังกล่าวแล้ว ผู้ให้การปฐมพยาบาลต้องควบคุมสติให้อยู่ นึกถึงหลักการทั้ง ๓ ข้อ แล้วก็ให้การช่วยเหลือจำไว้ว่า **จะต้องช่วยเหลือคนจะตายก่อน คือคนที่มีอาการหนักมากที่สุดก่อนคนอื่น** แต่ถ้าเห็นว่าคนไข้คนนั้นจะต้องตายแน่ ไม่มีทางช่วยแน่แล้ว ก็หันไปช่วยคนที่คิดว่าจะรอดดีกว่า แต่ทำอย่างไรเล่าจึงจะรู้ว่าคนไหนจะตายแน่ คนไหนจะไม่ตาย นั้นก็คือเราต้องมีความรู้พอสมควร

สาเหตุของการตาย สาเหตุของการตายอย่างปัจจุบันที่สำคัญอยู่ที่สองระบบสำคัญของร่างกายคือ **ระบบหายใจ** และ **ระบบการ**

ไหลเวียนของเลือดจะต้องรู้ว่าอะไรเป็นสาเหตุของการตายอันดับหนึ่ง อันดับรอง ๆ ลงมาคืออะไร แล้วก็แก้ตามลำดับความสำคัญที่ทำให้ตาย

(๑) **เกี่ยวกับระบบหายใจ** ก็คือการหายใจหยุด การขาดอ๊อกซิเย็น

(๒) **เกี่ยวกับระบบการไหลเวียนของเลือด** ก็คือการเสียเลือด ช๊อค, พิษ แล้วก็ลงท้ายด้วยหัวใจหยุดเต้น ตาย

ที่พบบ่อย มีดังต่อไปนี้

ก. **การหายใจหยุด** เห็นอาการชัดเจน ต้องแก้โดยเร็วที่สุด ถ้าแก้ไม่ได้ภายใน ๒-๓ นาที คนไข้จะต้องตาย เพราะสมองขาดอ๊อกซิเย็นได้ไม่เกิน ๒-๓ นาที การหยุดการหายใจเกิดจาก

๑. ทางเดินอากาศถูกอุดตัน จากน้ำลาย, เลือด, น้ำ, เศษผง, รัดคอ

๒. ได้อ๊อกซิเย็นไม่เพียงพอ–ควันไฟ, แก๊สพิษ

๓. ยาทำลายประสาทบางอย่าง เช่น ฝิ่น, ยานอนหลับ

๔. ช๊อค

การแก้ ที่สำคัญมี ๒ ประการ คือ

๑. **แก้ทางเดินอากาศอุดตัน** จัดท่านอนคว่ำ หรือนอนตะแคงจนเกือบคว่ำหัวต่ำเล็กน้อยยิ่งดี ให้สิ่งที่ตกไปอุดในคอหรือหลอดลมไหลออก, เขย่า, บีบ, ดูด ถ้าคนไข้หมดสติลิ้นจะได้ห้อยออกมาไม่ ตกไปอุดหลอดลม **การจับคนไข้นิ่งผิดที่สุด** จะทำให้ตายได้ทันที **หรือตายเร็วที่สุด**

๒. แก้การได้รับอ๊อกซิเย็นไม่เพียงพอ เอาออกจากควันไฟ หรือที่ซึ่งมีแก๊สพิษ ทำให้ได้รับอ๊อกซิเย็นให้พอ ถ้าพบคนไข้หมดสติทางเดินอากาศจะถูกอุดตันได้ง่าย เพราะกลืนหรือบ้วนไม่ได้ แก้ดังข้อ ๑

๓. ช่วยการ**หายใจ** – เป่าปาก (**Mouth – to – mouth**)

๔. แก้สาเหตุอื่นไปพร้อมด้วย เช่น ช๊อค การเสียเลือด การแก้พิษยาเป็นหน้าที่ของแพทย์ต่อไป

ข. การเสียเลือด

การเสียเลือดหรือการที่มีเลือดออก เกิดจากเส้นโลหิตฉีกขาด เลือดก็ออกมานอกเส้นเลือดถ้ามีบาดแผลออกมาภายนอกเราก็จะเห็นเลือดไหลออกมานอกร่างกาย ถ้าเส้นเลือดแดงขาดเลือดจะพุ่งออกมาแรงเป็นจังหวะ ๆ ตามการเต้นของหัวใจ

เลือดนั้นจะมีสีแดงเข้ม ถ้าเส้นโลหิตดำขาดเลือดที่ออกมาจะมีสีแดงคล้ำ ไหลออกมาเรื่อยไม่พุ่งแรง ถ้าเส้นโลหิตฝอยขาดเลือดจะไหลซึมออกมาช้า ๆ

ถ้าบาดแผลฉีกขาดเข้าไปในร่างกายเราจะไม่เห็นเลือดออกมาภายนอก แต่เลือดจะออกไปอยู่ภายในร่างกายที่มีโพรงเช่นในช่องทรวงอก, ช่องท้อง, ลำไส้, กระเพาะอาหาร และกระเพาะปั่สสาวะเป็นต้น ที่ชาวบ้านเรียกว่า **เลือดตกใน** การจะตัดสินเลือดออกประเภทนี้เราต้องดูจากอาการคนไข้

อาการ ขึ้นอยู่กับการเสียเลือดมากหรือน้อย เร็วหรือช้า ธรรมดาคนเรามีเลือดประมาณ ๔ – ๖ ลิตร ถ้าเสียเลือดต่ำกว่า ๔๐ % จะไม่มีอาการอะไรเกิดขึ้น ถ้าเกิน ๔๐ % ขึ้นไปจะเกิดอาการโดยมองเห็นคนไข้ ซีดพลิกดูที่เปลือกตาด้านในจะเห็นชัดกว่าที่อื่นดูที่เล็บจะซีด ต่อไปก็มีอาการเวียนศีรษะกระหายน้ำ, เหนื่อย, เหงื่อแตก, ตัวเย็น, คลื่นไส้อาเจียร, หอบ, ชีพจรเบาเร็วจนคลำไม่ได้ นั่นคือ **อาการของช๊อค** ถ้าเราแก้ไม่ได้คนไข้ก็จะหยุดหายใจ, หัวใจหยุดเต้น ตาย

การปัจจุบันพยาบาล

๑. การห้ามเลือด – กดลงที่บาดแผล

- กดบาดแผลแล้วพันทับให้แน่น
- กดเส้นเลือดที่ไปที่บาดแผล
- รัดเส้นเลือดที่ไปยังบาดแผล

๒. ทำบาดแผลให้สะอาด, เก็บเศษผงออกเพื่อป้องกันการติดเชื้อ

ถ้าการคิดว่าเป็นเลือดตกใน ต้องได้รับการช่วยเหลือจากผู้รู้เท่านั้น ฉะนั้น ถ้าคิดว่าคนไข้เป็นเช่นนั้นให้รีบส่งคนไข้ไปยังสถานที่ซึ่งเราคิดว่า สามารถช่วยเขาได้โดยเร็วที่สุดให้กระทบกระเทือนน้อยที่สุด เพราะการกระทบกระเทือนกระแทก จะทำให้เลือดซึ่งอาจหยุดไปแล้วไหลออกมาอีก เพราะก้อนเลือดที่แข็งตัวอุดปลายเส้นเลือดที่ขาดหลุดออกไป เลือดที่ไหลอ่อน ๆ หรือไหลน้อย ๆ อาจไหลเร็วขึ้น เมื่อมีความกระทบกระเทือนมากขึ้น

ค. ช๊อค

อาการ คนไข้จะมีอาการเหนื่อย, กระหายน้ำ, กระสับกระส่าย, เหงื่อแตกตัวเย็น, หายใจหอบ. ชีพจรเบาเร็วจนกระทั่งจับไม่ได้, หยุดหายใจ, หัวใจหยุดเต้น แล้วก็จะตายในที่สุด

สาเหตุ

(๑) การเสียเลือด

(๒) ความเจ็บปวด

(๓) พิษเช่นของยา, โรค, เชื้อแบคทีเรีย

ปัจจุบันพยาบาล

๑. ห้ามเลือด

๒. ระงับความเจ็บปวด เช่นกระดูกหักต้องเข้าเฝือก เพื่อทำให้กระดูกที่หักอยู่นิ่ง ๆ ไม่ทิ่มแทงเนื้อ อาการเจ็บปวดก็ลดลง ซึ่งจะพูดในหัวข้อต่อไป

๓. พิษต่าง ๆ ต้องแก้ตามสาเหตุ เป็นหน้าที่ของแพทย์

ฆ. คนไข้หมดสติ

เมื่อเราไปพบคนไข้หมดสติ เราต้องพยายามทราบถึงสาเหตุของการหมดสติให้ได้ แล้วให้การช่วยเหลือไปตามสาเหตุ สาเหตุที่พบบ่อย ๆ คือ

(๑) เมาสุรา

(๒) เมายา

(๓) เบาหวาน

(๔) ลมบ้าหมู

(๕) ภยันตรายทางสมอง

(๖) สมองขาดอ๊อกซิเย็น เช่น เลือดออกมาก, แก๊สพิษ, รัดคอ

(๗) ไฟฟ้าช๊อต

(๘) โรคบางอย่างที่ทำให้หมดสติ เช่น โรคของสมองบางอย่าง, โรคการเป็นพิษในขณะตั้งครรภ์ (Toxemia of Pregnancy) และอื่น ๆ

(๙) แกล้งทำ

สาเหตุของการตาย

(๑) การหายใจหยุด

(๒) การขาดอ๊อกซิเย็น

(๓) การเสียเลือด

การปัจจุบันพยาบาล

– แก้ตามสาเหตุ

ง. ภยันตรายที่เกิดกับศีรษะและสมอง

อันตรายที่เกิดกับศีรษะ มีได้ตั้งแต่เบาที่สุด คือมีบาดแผลเลือดออก, กระโหลกศีรษะแตก, ฐานกระโหลกแตก, เส้นเลือดในสมองแตก, เนื้อสมองฉีกขาด อันตรายที่เกิดตั้งแต่

กระโหลกศีรษะออกมาภายนอก มักจะไม่ใคร่ร้ายแรงเท่าไร แต่ถ้าภยันตรายเกิดในกระโหลกศีรษะเข้าไปข้างใน จะมีความรุนแรงมากขึ้น ๆ ตามลำดับ ซึ่งจะต้องได้รับการปัจจุบันพยาบาลและดูแลรักษาเป็นอย่างดี มิฉะนั้นคนไข้จะถึงเก่ความตายได้ง่ายหรืออาจพิการไปตลอดชีวิต

๑. บาดแผลที่หนังศีรษะ รักษาเหมือนบาดแผลทั่วไป

๒. กระโหลกศีรษะแตก

– ถ้าแตกเฉย ๆ ไม่มีความสำคัญ

– มีบาดแผลด้วย สำคัญ เพราะจะทำให้มีการติดเชื้อเข้าไปถึงสมองได้ง่าย

– กระโหลกแตกทิ่มเข้าไปในเนื้อสมอง หรือกดเนื้อสมองสำคัญมาก เพราะอาจมีอาการรุนแรงทางสมองได้มากขึ้น เช่นทิ่มแทงเส้นเลือดขาด เลือดออกมากภายในกระโหลกศีรษะ ทิ่มเนื้อสมองฉีกขาด ยุบกดสมองอยู่นาน ๆ เกิดแผลเป็นในสมองต่อไปทำให้เกิดลมบ้าหมูได้

๓. ฐานกระโหลกแตก

– คนไข้ยังไม่หมดสติ

– มีเลือด หรือน้ำไหลออกทางหู หรือจมูก

๔. ภยันตรายต่อสมอง

มีความรุนแรงได้หลายระดับ ตั้งแต่น้อยไปหามาก

๔.๑ สมองได้รับความกระทบกระเทือน (Cerebral concussion) รุนแรงน้อยที่สุด คนไข้หมดสติไปชั่วคราวแล้วฟื้นกลับเป็นปกติได้ดังเดิม เหมือนนักมวยถูกน๊อค

๔.๒ เส้นเลือดภายในกระโหลกศีรษะฉีกขาด (Intracranial haemorrhage) เลือดออกมากดเนื้อสมอง เลือดออกมากเข้า ๆ กดมากขึ้น ๆ จนถึงระยะหนึ่งคนไข้ก็หมดสติ ถ้าแก้ไม่ได้คนไข้ก็จะไม่ฟื้น ถึงแก่ความตาย ศัลยแพทย์ทางสมองเท่านั้นที่แก้เขาได้

๔.๓ เนื้อสมองฉีกขาดและเส้นเลือดในสมองแตก ถ้าเนื้อสมองฉีกขาดมากคนไข้ก็จะถึงแก่ความตาย ถ้าฉีกขาดไม่มากนักคนไข้ก็อาจรอดชีวิตได้ เส้นเลือดในเนื้อสมองแตกอาจหยุดเองได้ ถ้าไม่หยุดเลือดออกมาก ๆ เข้ากดเนื้อสมองมากคนไข้ก็ถึงแก่ความตายได้ คนไข้ประเภทนี้ต้องได้รับการรักษาโดยการผ่าตัด แต่บางรายที่รุนแรงมากก็ไม่สามารถให้การรักษาได้

อาการ ถ้าพบคนไข้ที่คิดว่ามีภยันตรายต่อสมองให้ตรวจดูดังต่อไปนี้

– **สติของคนไข้** คนไข้ยังมีสติดีหรือไม่ ครึ่งหลับครึ่งตื่น เมื่อเรียกพอขานตอบได้หรือไม่ หรือว่าไม่ตอบแต่พอหยิกให้เจ็บจะปัดมือเราหรือไม่ หรือว่าหมดสติอย่างสมบูรณ์ไปเลย เหล่านี้มีความหมายต่อไข้ประเภทนี้มาก ถ้าหมดสติอย่างสมบูรณ์ แสดงว่าคนไข้คนนั้นหนักมากแล้ว ถ้าคนไข้หมดสติไปชั่วขณะ แล้วกลับฟื้นขึ้นมาสักพักแล้วหมดสติไปอีก แสดงว่ามีเลือดออกจากเส้นเลือดดำในสมอง และยังออกอยู่เรื่อย

– **ม่านตา** มีความหมายมากทีเดียว เมื่อเราเปิดเปลือกตาดูม่านตาคนไข้ เห็นว่ายังไม่ขยายเท่ากันดีทั้งสองข้าง เอาไฟฉายส่องดูเห็นหรี่เล็กลงได้ ถึงแม้ว่าคนไข้จะหมดสติก็แสดงว่าคนไข้นั้นยังไม่หนักเท่าไรแต่ถ้าเห็นม่านตาข้างหนึ่งขยายใหญ่ ส่องไฟฉายดูก็ไม่เห็นหรี่เล็กลง แสดงว่าบาดแผลหรือมีเส้นเลือดแตกเลือดออกกดลงบนสมองข้างนั้นแน่ ๆ แต่ถ้าเห็นม่านตาทั้งสองข้างขยายใหญ่และไม่โต้ตอบแสงไฟเลย แสดงว่าคนไข้คนนั้นหนักมากแล้ว ไม่มีทางที่จะแก้ให้คนไข้คนนั้นฟื้นขึ้นมาได้อย่างแน่นอน ฉะนั้นถ้าเราไปพบคนไข้ที่ได้รับอุบัติเหตุกลุ่มหนึ่ง ถ้าเห็น

คนไข้ที่หมดสติและม่านตาขยายทั้งสองข้าง และหายใจปะงาบปะงาบแล้ว ก็อย่ามัวไปเสียเวลากับคนไข้คนนั้นอยู่เลย เพราะถึงแม้จะช่วยให้อย่างดีเท่าไร เราก็ไม่สามารถจะช่วยให้เขารอดชีวิตได้ หันไปช่วยคนอื่นที่คิดว่ามีทางรอดดีกว่า

– **อัมพาตของแขนขาและหน้า** ถ้าเห็นคนไข้มีอัมพาตที่ส่วนใดส่วนหนึ่งดังกล่าวแล้ว แสดงว่าจะต้องมีอะไรเกิดขึ้นในสมองแน่ ๆ เราจะรู้ได้โดยยกแขนขาคนไข้ขึ้นแล้วปล่อยลง ถ้าแขนหรือขาข้างนั้นตกลงอย่างแรง คนไข้ฝืนไว้ไม่อยู่ แสดงว่าแขนขานั้นเป็นอัมพาตอย่างแน่ ๆ ถ้าเห็นคนไข้ปากเบี้ยวไปข้างหนึ่งแสดงว่ามีอัมพาตของกล้ามเนื้อข้างตรงข้าม

– **อาการเกร็งของแขนขา** ถ้าคนไข้คนนั้นมีอาการหมดสติ พร้อมกับมีอาการเกร็งของแขนขาด้วย แสดงว่าคนไข้คนนั้นหนักมากแล้ว ต้องได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องอย่างด่วนมาก

– **การหายใจ** ถ้าพบคนไข้ที่ได้รับอุบัติเหตุทางสมองและมีการหายใจ ช้า ๆ ๆ ๆ ๆ เร็วขึ้น ๆ ๆ ๆ ๆ เร็ว ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ ช้า ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ หยุด............... เป็นห้วง ๆ เช่นนี้ แสดงว่าศูนย์ควบคุมการหายใจในสมองถูกกด คนไข้มีอาการหนักมาก

– อาการอื่น ๆ นอกจากนี้ก็มีอาการอื่นผสมอยู่ด้วยเช่น อาการของช๊อค อาการของทางเดินอากาศอุดตัน อาการของการเสียเลือด หรืออาการของการได้รับภยันตรายอื่นรวมอยู่ด้วย

การปัจจุบันพยาบาล

– ดูอาการคนไข้ให้เป็นแล้วช่วยเหลือคนไข้ตามหนักเบา
– แก้เรื่อง ทางเดินอากาศอุดตัน การเสียเลือด ช็อค
– เคลื่อนย้ายคนไข้ด้วยความระมัดระวัง ให้ปลอดภัยที่สุด

จ. ภยันตรายที่เกิดกับกระดูกสันหลังและไขสันหลัง

ที่สำคัญคือกระดูกสันหลังหักแล้วกดไขสันหลัง หรือตัดขาด ทำให้เกิดอัมพาตของส่วนที่ต่ำลงไปจากที่ถูกกดหรือตัดขาดนั้น กล้ามเนื้อเป็นอัมพาต ชา ถ้าเกิดอัมพาตของกล้ามเนื้อทรวงอกที่ช่วยอาการหายใจ หายใจไม่ได้ถึงตายถ้าเกิดอัมพาตของแขนขา แขนขาก็จะชาหมดความรู้สึกกระดิกไม่ได้ เวลายกขึ้นแล้วปล่อยลงก็จะตกลงแรง ๆ ฝืนไว้ไม่ได้

การปัจจุบันพยาบาล

– ยังไม่แน่ใจอย่าเพิ่งเคลื่อนย้ายคนไข้เป็นอันขาด
– การยกคนไข้ต้องยกทั้งตัว ไม่ให้ส่วนไหนงอเลย

ควรยกคนไข้ท่านอนคว่ำ

- การพลิกตัวคนไข้ต้องพลิก ๆ พร้อมกันทั้งตัวเหมือนม้วนเสื่อ
- ยกคนไข้ใส่ไม้กระดานยาว ๆ หรือบานประตู แล้วยกไปทั้งไม้กระดาน

ฉ. ภยันตรายที่เกิดกับกระดูกและข้อต่อ

อาการ ปวดบวม เคลื่อนอวัยวะนั้นไม่ได้ อาจเห็นกระดูกนั้นโก่งงอ เจ็บปวดมาก ถ้ากระดูกซี่โครงหักคนไข้อาจหายใจขัด เจ็บบริเวณที่หัก กระดูกซี่โครงที่หักหลาย ๆ อันหลายตอนเป็นแถบ จะทำให้หายใจขัดมาก จนกระทั่งหายใจไม่ได้

การปฐมพยาบาล

- ดามบริเวณที่หักด้วยไม้หรือของแข็งถ้าหาอะไรไม่ได้เอาหนังสือพิมพ์ม้วนรอบแขนขาที่คิดว่ากระดูกหัก แล้วเอาเชือกผูกก็ยังดี เพื่อไม่ให้ส่วนที่หักนั้นเคลื่อนไหว กระดูกที่หักจะไม่ได้ทิ่มแทงเนื้อ จะได้ลดความเจ็บปวด
- ถ้าเป็นที่แขนหรือไหล่ ให้คล้องแขนไว้กับคอ แล้วพันแขนติดกับตัวให้แน่น
- ถ้ามีบาดแผลให้ห้ามเลือด

ช. ภยันตรายที่เกิดจากความร้อน

เช่นจากไฟไหม้ น้ำร้อนลวก สารเคมี และไฟฟ้า จะเกิดอาการจากน้อยหามาก ตั้งแต่เห็นเพียงผิวหนังผิวหนังแดง ๆ ร้อน ๆ พอง ผิวหนังไหม้ กล้ามเนื้อไหม้ ไปจนถึงกระดูก

การปัจจุบันพยาบาล

- แก้การเจ็บปวด
- รักษาความสะอาดป้องกันการติดเชื้อ
- ป้องกันการเสียน้ำของร่างกาย
- พยายามให้ส่วนที่ถูกไฟ หรือความร้อนนั้นให้อยู่นิ่งที่สุด เช่นดามพันด้วยผ้าเพื่อให้เกิดความเจ็บปวดน้อยที่สุด
- อย่าเอาอะไรพอก หรือราดเด็ดขาด เพราะจะทำให้สกปรกมากขึ้น
- แล้วส่งโรงพยาบาล

ซ. พิษต่าง ๆ เช่นพิษจากยา พิษงู พิษจากสัตว์อื่น ๆ ร่างกายได้รับพิษ ๓ ทาง คือ

๑. กิน

๒. หายใจ

๓. ผิวหนัง หรือแผล

การปัจจุบันพยาบาล

-- เอาพิษออก

– ลดพิษ เอาออกจากบริเวณที่มีพิษ

การแก้การหยุดหายใจ ต้องแก้ให้ได้ภายใน ๒-๓ นาทีมิฉนั้นหัวใจจะหยุดเต้น

– เป่าปาก ดีที่สุด

– ใช้เครื่องช่วยหายใจ

การแก้หัวใจหยุด ถ้าหัวใจหยุดอยู่นานถึง ๓–๔ นาที คนไข้มักจะไม่ฟื้นคืนสติ ถึงแม้คนไข้จะมีชีวิตต่อมาได้ต้องแก้ทั้ง ๒ อย่างไปพร้อมกัน

– นวดหัวใจ

– ใช้เครื่องกระตุ้นหัวใจ

สรุป

โปรดจำไว้ว่าภยันตรายในคนไข้คนหนึ่ง อาจไม่มีเพียงอย่างเดียว ต้องตรวจดูให้ทั่วร่างกายแก้ภยันตรายที่ทำให้ถึงแก่ชีวิตก่อน แล้วจึงแก้ภยันตรายอื่นรอง ๆ ลงมา หรือแก้ไปพร้อมกัน

การเคลื่อนย้ายคนไข้ให้ถูกวิธี เป็นการรักษาชีวิตคนไข้อันดับต่อมา เคยมีตัวอย่างมากรายให้การปัจจุบันพยาบาลอย่างดีแล้ว แต่พอถึงคราวเคลื่อนย้ายคนไข้ คนไข้จะตายทันที.

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ปากเพรียวการช่าง ๒ สระบุรี
นายสนั่น หัตถโกศล ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๑๕

